

Γ. Γκόλνταμερ: Όλα τα κόμματα της χώρας πρέπει να συναινέσουν και να υποστηρίξουν την ανεξάρτητη επιτροπή

25/08/2018

Είναι πάρα πολύ σημαντικό να συναινέσουν όχι μόνο το κυβερνών κόμμα και η Νέα Δημοκρατία, αλλά όλα τα κόμματα της χώρας και να υποστηρίξουν αυτήν την ανεξάρτητη επιτροπή, δηλώνει σε συνέντευξή του στο ΑΠΕ-ΜΠΕ ο επικεφαλής του «Παγκόσμιου Κέντρου Παρακολούθησης Πυρκαγιών» (Global Fire Monitoring Center – GFMC) του ΟΗΕ, Γιόχαν Γκέοργκ Γκόλνταμερ, που δέχτηκε πρόταση από τον Αλέξη Τσίπρα να προεδρεύσει μιας διεθνούς επιτροπής για τη διερεύνηση των αιτιών των πυρκαγιών. «Πρέπει να επικρατήσει η λογική, επί του θυμικού και επί του πολιτικού συμφέροντος. Αυτή είναι κατά την άποψή μου η αναγκαία συνθήκη και αυτό ζητώ άλλωστε, ώστε να έχουμε επιτυχία», συμπληρώνει ο κορυφαίος εμπειρογνώμονας για θέματα πυρκαγιών και καθηγητής «Οικολογίας των Πυρκαγιών» στο φημισμένο Ινστιτούτο Μαξ Πλανκ του Πανεπιστημίου του Φράιμπουργκ.

Είχε την πρώτη του γνωριμία με την Ελλάδα το μακρινό 1971, όπως λέει στη συνέντευξή του και συμμετείχε, μάλιστα, μερικά χρόνια αργότερα (1985) σε κατάσβεση πυρκαγιάς στη Θάσο. Θεωρεί και τονίζει πως το πρόβλημα των πυρκαγιών, όχι μόνον στην Ελλάδα αλλά παγκοσμίως, «είναι το αποτέλεσμα πολλών ανεξέλεγκτων παραγόντων, οι οποίοι πρέπει να εκλείψουν» και επισημαίνει, ότι, όπως είπε και στον Έλληνα πρωθυπουργό, οι φωτιές «δεν μπορούν να αντιμετωπισθούν μόνο υλικοτεχνικά μέσα αλλά σφαιρικά». Και το βασικότερο «πρέπει αυτά να γίνουν νόμοι και να εφαρμόζονται».

Η επιτροπή, της οποίας θα προεδρεύει, θα είναι διεθνής και θα έχει μια ομάδα – πυρήνα με τέσσερις επιστήμονες, ο ένας εκ των οποίων θα είναι ο εκπρόσωπος της επιτροπής και θα έχει την επαφή με το γραφείο του πρωθυπουργού. Υπογραμμίζει επίσης ότι «Διεθνής επιτροπή δεν σημαίνει ότι θα έλθουν περισσότεροι ειδικοί από το εξωτερικό. Στην Ελλάδα

υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός εξαιρετικών επαγγελματιών και επιστημόνων οι οποίοι και θα συνεργαστούν», ενώ για το χρονοδιάγραμμα λέει ότι: «Τις επόμενες εβδομάδες θα εκπονήσουμε ένα πρόγραμμα και θα έλθουμε σε επαφή με όλους του εμπλεκόμενους φορείς. Στη συνέχεια θα αναλύσουμε την κατάσταση για να εντοπίσουμε τα υπάρχοντα κενά στην πρόληψη και την αντιμετώπιση των πυρκαγιών».

Ακολουθεί το πλήρες κείμενο της συνέντευξης του Γιόχαν Γκέοργκ Γκόλνταμερ στο ΑΠΕ-ΜΠΕ και τον δημοσιογράφο Αντώνη Πολυχρονάκη

ΕΡ: Κύριε καθηγητά, μπορείτε καταρχάς να μας πείτε τι ακριβώς κάνει το Παγκόσμιο Κέντρο Παρακολούθησης Πυρκαγιών του ΟΗΕ οποίο διευθύνετε;

ΑΠ: Το 2001 εντάχθηκε στην στρατηγική του ΟΗΕ μια γερμανική πρόταση της δεκαετίας του '90 για την παγκόσμια παρακολούθηση και πρόληψη των πυρκαγιών. Έκτοτε δημιουργήθηκε ένα πυκνό δίκτυο εμπειρογνομόνων και υπηρεσιών σε όλες τις ηπείρους, ώστε να φτάσουν τα επιστημονικά μας συμπεράσματα σε όλες τις χώρες. Η στρατηγική αυτή και μάλιστα υπό την αιγίδα του ΟΗΕ είναι σημαντική διότι αποσκοπεί στο να υιοθετηθούν οι προτάσεις μας και να ληφθούν οι πολιτικές αποφάσεις για να αποτρέπονται εγκαίρως τα αίτια δημιουργίας των πυρκαγιών.

ΕΡ: Ενδιαφέρον στην Ευρώπη υπήρξε;

ΑΠ: Στη Γερμανία, την Βόρεια Ευρώπη όχι, διότι δεν υπήρχε θέμα πυρκαγιών. Γι αυτό δίναμε προτεραιότητα σε άλλες περιοχές. Αυτό άλλαξε βέβαια φέτος αφού είχαμε πυρκαγιές ακόμα και στη Σουηδία και τη Γερμανία....

ΕΡ:... Με την Ελλάδα από πότε ασχολείστε;

ΑΠ: Διηγήθηκα στον πρωθυπουργό κ. Τσίπρα την πρώτη μου γνωριμία με την Ελλάδα, τους Έλληνες και το ελληνικό τοπίο το 1971. Ακόμα δεν είχα καμία σχέση με τις πυρκαγιές. Αργότερα, το 1985, στα πλαίσια μιας επιστημονικής ανταλλαγής έγινα μάρτυρας πυρκαγιών σε 23 σημεία της χώρας. Ήμουν τότε στην Καβάλα και θα επισκεπτόμουν την Θάσο όπου είχε εκραγεί πυρκαγιά και ζήτησα να συμμετάσχω στην κατάσβεσή της στο χωριό Μαριές, κάτι το οποίο έγινε δεκτό από την τότε ελληνική κυβέρνηση. Η δραματική αυτή εμπειρία με επηρέασε βαθιά και από τότε ξεκίνησα να συνεργάζομαι με Έλληνες συναδέλφους και να ερευνώ σε βάθος τα αίτια των πυρκαγιών.

ΕΡ: Έκτοτε δεν είχατε άλλη επαφή με το ελληνικό κράτος;

ΑΠ: Με τις Αρχές απ' ευθείας όχι. Η επαφή ήταν πάντοτε μόνον έμμεση, αφού συνεργάζομαι με Έλληνες συναδέλφους, οι οποίοι δραστηριοποιούνται σε κρατικές υπηρεσίες, σε Πανεπιστήμια ή άλλους θεσμούς. Με αυτούς επεξεργαστήκαμε οδηγίες, κατευθύνσεις, τις οποίες έχουμε εκδώσει και στα ελληνικά, ένα έντυπο έδωσα και στον κ. Τσίπρα, για το πώς μπορούν να αποφευχθούν οι πυρκαγιές, πώς μπορούν οι πολίτες να διαμορφώσουν την ζωή τους έτσι ώστε να προστατευθούν από τις πυρκαγιές. Πρέπει όμως αυτά να γίνουν νόμοι και να εφαρμόζονται....

ΕΡ: Γιατί σας κάλεσε ο κ. Τσίπρας;

ΑΠ: Ο Έλληνας πρωθυπουργός μου ζήτησε να προεδρεύσω μια διεθνούς επιτροπής για την διερεύνηση των αιτιών των πυρκαγιών. Διεθνούς, όχι μόνο λόγω του ΟΗΕ, αλλά πρωτίστως

διότι στα πλαίσια του Συμβουλίου της Ευρώπης, του οποίου μέλος είναι και η Ελλάδα, έχουμε μια σχετική εντολή. Συνεργαζόμαστε όμως και με τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Αναπτύξεως (ΟΟΣΑ) στην Ευρώπη και υπάρχει και η ευρωατλαντική συνεργασία. Στο βαθμό αυτό το θέμα της αντιμετώπισης των πυρκαγιών, με το οποίο θέλουμε βασικά να ασχοληθούμε από κοινού συγκεκριμένα με την Ελλάδα, είναι ένα θέμα με το οποίο ασχολούμαστε και σε πανευρωπαϊκό επίπεδο εδώ και καιρό. Λαμβάνουμε συνεχώς πρωτοβουλίες, εργαζόμαστε συνεχώς στο πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης και επειδή η Ελλάδα την επόμενη χρονιά αναλαμβάνει την προεδρία μιας ειδικής επιτροπής του, σκεφτήκαμε πως θα μπορούσε να είναι το θέμα της συνεργασίας μας μαζί της.

ΕΡ: Συνέπεσε δηλαδή η χρονικά η επίσκεψη σας με την τραγωδία στο Μάτι...

ΑΠ: Όχι, ήταν κάτι το οποίο έγινε μερικές εβδομάδες. Η σύμπτωση με τα τραγικά γεγονότα στο Μάτι ήταν η αφορμή για να μας καλέσει η ελληνική κυβέρνηση. Με το θέμα αυτό θέλαμε να ασχοληθούμε και τώρα δόθηκε η ευκαιρία. Δεν είναι καθόλου απλό όμως. Όλα όσα οδήγησαν στις πυρκαγιές, όχι μόνο εδώ αλλά και στην Πορτογαλία και σε άλλες περιοχές το πλανήτη, είναι το αποτέλεσμα πολλών ανεξέλεγκτων παραγόντων οι οποίοι πρέπει να εκλείψουν...

ΕΡ: Τι άλλο αφορούσε η συνάντησή σας με τον κ. Τσίπρα;

ΑΠ: Η πρόσκληση του Έλληνα πρωθυπουργού αφορούσε, όπως είπα, στη δημιουργία μιας ανεξάρτητης διεθνούς επιτροπής, η παρουσία μου στο να δηλώσω ότι είμαι διαθέσιμος στο πλαίσιο που προανέφερα, στο ότι θα είμαι στο πλευρό της ελληνικής κυβέρνησης ως σύμβουλος και εφόσον χρειαστεί να συντονίσω τη διαδικασία. Διεθνής επιτροπή δεν σημαίνει ότι θα έλθουν περισσότεροι ειδικοί από το εξωτερικό για να πλαισιώσουν την επιτροπή, αλλά με την έννοια των διεθνών δραστηριοτήτων μας που περιέγραψα. Είναι σημαντικό να σημειώσουμε ότι στην Ελλάδα υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός εξαιρετικών επαγγελματιών και επιστημόνων, οι οποίοι και θα συνεργαστούν.

ΕΡ: Ποια μορφή θα έχει αυτή η επιτροπή και ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα;

ΑΠ: Θα έχω στη διάθεσή μου μια ομάδα-πυρήνα με τέσσερις επιστήμονες, ο ένας εκ των οποίων θα είναι ο εκπρόσωπος της επιτροπής και θα έχει την επαφή με το γραφείο του πρωθυπουργού. Τις επόμενες εβδομάδες θα εκπονήσουμε από κοινού ένα πρόγραμμα και ιδίως, αυτό είναι πολύ σημαντικό, θα έλθουμε σε επαφή με όλους του εμπλεκόμενους φορείς. Στη συνέχεια θα αναλύσουμε την κατάσταση για να εντοπίσουμε τα υπάρχοντα κενά στην πρόληψη και την αντιμετώπιση των πυρκαγιών.

ΕΡ: Και για το Μάτι;

ΑΠ: Το Μάτι είναι η μόνον η αφορμή της πρόσκλησης. Αυτή η επιτροπή δεν θα διερευνήσει το θέμα στις λεπτομέρειές του. Γι' αυτό είναι αρμόδιοι άλλοι. Στη συγκεκριμένη περίπτωση στο Μάτι και τα επί μέρους γεγονότα, τα οποία είναι ήδη αντικείμενο ερεύνης και αναλύσεων άλλων, δεν θα εμπλακούμε και δεν θα τις σχολιάσουμε περαιτέρω. Πρέπει να το πω όμως ξεκάθαρα: οι μεταβολές στο τοπίο, η αλλαγή χρήσης της γης, η μαζική φυγή προς παραθεριστικούς οικισμούς και η συνεπακόλουθη άναρχη δόμηση, το Μάτι ήταν ένα τέτοιο παράδειγμα, η κλιματική αλλαγή και τα ακραία καιρικά φαινόμενα που αυτή προκαλεί, είναι συνέπειες πρακτικών ή παραλείψεων πολλών δεκαετιών. Εμείς, στο Κέντρο Παρακολούθησης Πυρκαγιών του ΟΗΕ και στο Συμβούλιο της Ευρώπης δεν βλέπουμε απομονωμένα τις πυρκαγιές, αλλά μέσα σε αυτό το ιδιαίτερα σύνθετο πλαίσιο. Πρέπει να

λαμβάνονται υπόψη όλοι αυτοί οι παράγοντες που τις προκαλούν. Υπάρχουν πολλοί εμπειρογνώμονες οι οποίοι συμμερίζονται αυτές τις απόψεις. Οι «New York Times» έγραψαν πρόσφατα ότι απαιτείται μια νέου είδους προσέγγιση πυρκαγιών, όπως εκείνων της Καλιφόρνιας. Η Ελλάδα δεν είναι η μοναδική περίπτωση. Αργότερα, όταν θα καταλήξουμε στα συμπεράσματα θα καταστεί ενδεχομένως αντιληπτό ότι αφορούν και σε περιπτώσεις όπως το Μάτι.

ΕΡ: Με την αρχηγό της αξιωματικής αντιπολίτευσης τον κ. Μητσοτάκη είχατε επικοινωνία όλο αυτό το διάστημα;

ΑΠ: Μίλησα ήδη προ δεκαημέρου περίπου με τον κ. Μητσοτάκη τηλεφωνικά, δεν έχουμε ακόμα συναντηθεί αλλά ίσως υπάρξει και συνάντηση. (σ.σ. η Ν. Δημοκρατία έκανε γνωστή και νέα τηλεφωνική επικοινωνία την Πέμπτη κατά τη διάρκεια της επίσκεψης του κ. Γκόλνταμερ στην Αθήνα). Θεωρώ όμως πάρα πολύ σημαντικό να συναινέσουν όχι μόνο το κυβερνών κόμμα και η Νέα Δημοκρατία αλλά όλα τα κόμματα της χώρας και να υποστηρίξουν αυτήν την ανεξάρτητη επιτροπή.

ΕΡ: Ποια εντύπωση αποκομίσατε από την τότε τηλεφωνική σας επικοινωνία με τον κ. Μητσοτάκη, θα συναινέσει;

ΑΠ: Θα δούμε πως θα εξελιχθούν τα πράγματα. Η προσωπική μου αίσθηση είναι ότι θεωρεί το θέμα εθνικής σπουδαιότητας, ότι πρόκειται για ένα θέμα που αφορά το μέλλον της χώρας.

ΕΡ: Ο κ. Τσίπρας θέλει τη συναίνεση;

ΑΠ: Δεν μπορώ φυσικά να μιλήσω εκ μέρους του κ. Τσίπρα, αλλά από την γενικότερη ατμόσφαιρα της συζήτησης μπορώ να πω πως υπήρξε συμφωνία ότι για την αντιμετώπιση των πυρκαγιών πρέπει να συνεργαστεί ολόκληρη η κοινωνία και σε αυτήν ανήκουν φυσικά και τα κόμματα.

ΕΡ: Αισιοδοείτε ότι θα γίνει αυτό κ. καθηγητά;

ΑΠ: Ναι, διότι σε τελευταία ανάλυση πρέπει να επικρατήσει η λογική επί του θυμικού και επί του πολιτικού συμφέροντος. Αυτή είναι κατά την άποψή μου η αναγκαία συνθήκη και αυτό ζητώ άλλωστε ώστε να έχουμε επιτυχία. Είναι πάρα πολύ σημαντικό να υπάρξει συναίνεση γενικώς, όχι μόνο σε εθνικό επίπεδο για να ξεπεραστούν τα πολιτικά και διοικητικά εμπόδια, αλλά και σε υπερεθνικό, διότι οι συνέπειες των πυρκαγιών υπερβαίνουν τα σύνορα. Ο καπνός, το διοξείδιο που εκλύεται στην ατμόσφαιρα, δεν εμποδίζονται από τα εθνικά σύνορα, βρίσκουμε υπολείμματα ακόμα και στην Ανταρκτική. Πρέπει να σκεφτόμαστε παγκόσμια, από τις μικρές κοινότητες μέχρι τον ΟΗΕ. Πρέπει να δράσουμε με παγκόσμια λογική.

ΕΡ: Τι άλλο συζητήσατε με τον κ. Τσίπρα κατά τη μακρά συνάντησή σας;

ΑΠ: Κατά την πράγματι μακρά συνάντησή μας συζητήσαμε διεξοδικά το θέμα των πυρκαγιών από όλες τις πλευρές του, διότι δεν μπορούν να αντιμετωπισθούν μόνο υλικοτεχνικά μέσα, αυτό είναι σχετικά απλό, αλλά σφαιρικά.

English Translation

G. Goldammer: All parties in the country must agree and support the independent committee

It is very important that not only the ruling party and the New Democracy agree, but all the parties in the country and support this independent commission, says the head of the "Global Fire Monitoring Center" (Global Fire) in an interview with APE-MPE Monitoring Center – GFMC) of the UN, Johann Georg Goldammer, who accepted a proposal from Alexis Tsipras to chair an international commission to investigate the causes of the fires. "Reason must prevail over emotion and political interest. This, in my opinion, is the necessary condition and this is what I am asking for in order for us to be successful," adds the leading fire expert and professor of "Fire Ecology" at the renowned Max Planck Institute of the University of Freiburg.

He had his first acquaintance with Greece in the distant 1971, as he says in his interview, and he participated, in fact, a few years later (1985) in extinguishing a fire in Thassos. He considers and emphasizes that the problem of fires, not only in Greece but worldwide, "is the result of many uncontrollable factors, which must disappear" and points out that, as he also told the Greek Prime Minister, fires "cannot be dealt with alone logistical means but global". And most importantly "these must become laws and be implemented".

The committee, which he will chair, will be international and will have a core group of four scientists, one of whom will be the representative of the committee and will be in contact with the prime minister's office. He also underlines that "An international committee does not mean that more experts will come from abroad. In Greece there are a large number of excellent professionals and scientists who will cooperate", while regarding the schedule he says that: "In the coming weeks we will draw up a program and get in touch with all the agencies involved. We will then analyze the situation to identify existing gaps in fire prevention and response."

The following is the full text of the interview of Johann Georg Goldammer to APE-MBE and the journalist Antonis Polychronakis

Q: Professor, can you first tell us exactly what the UN Global Fire Monitoring Center that you direct does?

A: In 2001, a German proposal from the 1990s for the global monitoring and prevention of fires was included in the UN strategy. Since then, a dense network of experts and services has been created on all continents, so that our scientific conclusions reach all countries. This strategy, and in fact under the auspices of the UN, is important because it aims to adopt our proposals and make political decisions to prevent the causes of fires in time.

Q: Was there interest in Europe?

A: In Germany, not in Northern Europe, because there was no issue of fires. That's why we prioritized other areas. This of course changed this year as we had fires even in Sweden and Germany....

Q:... Since when have you been dealing with Greece?

A: I told Prime Minister Mr. Tsipras about my first acquaintance with Greece, the Greeks and the Greek landscape in 1971. I still had nothing to do with the fires. Later, in 1985, as part of a scientific exchange, I witnessed fires in 23 parts of the country. I was then in Kavala and I was going to visit Thassos where a fire had broken out and I asked to participate in extinguishing it in the village of Maries, which was accepted by the then Greek government. This dramatic experience affected me deeply and from then on, I began to work with Greek colleagues and to investigate in depth the causes of the fires.

Q: Since then have you had no further contact with the Greek state?

A: With the Principles directly, no. The contact was always only indirect, since I worked with Greek colleagues, who are active in government services, universities or other institutions. With them we worked out instructions, guidelines, which we have also published in Greek, I also gave a form to Mr. Tsipras, on how fires can be avoided, how citizens can shape their lives so that they are protected from fires. But these must become laws and be implemented....

Q: Why did Mr. Tsipras call you?

A: The Greek prime minister asked me to chair an international commission to investigate the causes of the fires. International, not only because of the UN, but primarily because within the framework of the Council of Europe, of which Greece is also a member, we have a relevant mandate. However, we also cooperate with the Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) in Europe and there is also Euro-Atlantic cooperation. To the extent that this issue of dealing with fires, which we basically want to deal with together specifically with Greece, is an issue that we have been dealing with on a pan-European level for a long time. We are constantly taking initiatives, we are constantly working within the framework of the Council of Europe and since next year Greece is taking over the presidency of a special committee of it, we thought that it could be the subject of our cooperation with it.

Q: Did your visit coincide with the tragedy in Mati...

A: No, it was something that happened a few weeks ago. The coincidence with the tragic events in Mati was the occasion for the Greek government to call us. We wanted to deal with this issue and now we have the opportunity. It is not simple at all though. Everything that led to the fires, not only here but also in Portugal and in other regions of the world, is the result of many uncontrollable factors that must disappear...

Q: What else was your meeting with Mr. Tsipras about?

A: The invitation of the Greek Prime Minister was, as I said, related to the creation of an independent international committee, my presence to declare that I am available in the contexts I mentioned above, that I will be on the side of the Greek government as an advisor and, if necessary, coordinate the procedure. An international committee does not mean that more experts will come from abroad to frame the committee, but in the sense of our international activities that I described. It is important to note that in Greece there is a large number of excellent professionals and scientists, who will cooperate.

Q: What form will this committee take and what is the timetable?

A: I will have at my disposal a core team of four scientists, one of whom will be the representative of the committee and will have contact with the prime minister's office. In the coming weeks we will jointly draw up a program and in particular, this is very important, we will get in touch with all the bodies involved. We will then analyze the situation to identify existing gaps in fire prevention and response.

Q: And about Mati?

A: Mat is only reason for the invitation. This committee will not investigate the matter in its details. That is why others are responsible. In the specific case in Mati and the individual events, which are already the subject of research and analysis by others, we will not get involved and we will not comment on them further. However, I must say it clearly: the changes in the landscape, the change in land use, the mass flight to holiday settlements and the consequent anarchic construction, Mati was one such example, climate change and the extreme weather phenomena it causes, are consequences of decades of practices or omissions. We at the UN Fire Monitoring Center and the Council of Europe do not see fires in isolation, but within this highly complex context. All these factors that cause them must be taken into account. There are many experts who share these views. The New York Times recently wrote that a new kind of approach to fires like those in California is needed. Greece is not the only case. Later, when we come to the conclusions, it will possibly become apparent that they also concern cases such as the Eye.

Q: Have you been in contact with the official opposition leader Mr. Mitsotakis all this time?

A: I already spoke about ten days ago with Mr. Mitsotakis by phone, we haven't met yet but maybe there will be a meeting. (p.s. the N. Demokratia also announced a new telephone call on Thursday during Mr. Goldammer's visit to Athens). However, I consider it very important that not only the ruling party and the Nea Demokratia but all the parties in the country agree and support this independent commission.

Q: What impression did you get from your telephone conversation with Mr. Mitsotakis at the time, will he consent?

A: We will see how things will develop. My personal feeling is that he considers the matter of national importance, that it is an issue concerning the future of the country.

Q: Does Mr. Tsipras want consent?

A: Of course, I cannot speak on behalf of Mr. Tsipras, but from the general atmosphere of the discussion, I can say that there was an agreement that to deal with the fires, the whole society must work together, and of course the parties also belong to it.

Q: Are you optimistic that this will happen, Professor?

A: Yes, because in the final analysis logic must prevail over emotion and political interest. In my opinion, this is the necessary condition and this is what I am asking for in order for us to be successful. It is very important to have consensus in general, not only at the national level to overcome political and administrative obstacles, but also at the supranational level, because the consequences of fires cross borders. The smoke, the dioxide released into the atmosphere, is not

hindered by national borders, we find residues even in Antarctica. We need to think globally, from small communities to the UN. We must act with global logic.

Q: What else did you discuss with Mr. Tsipras during your long meeting?

A: During our really long meeting, we thoroughly discussed the issue of fires from all its sides, because they cannot be dealt with only by logistical means, this is relatively simple, but globally.

Source: RES-MPE